

## HRT vijesti 28.02.2022.

# Zastara za struju i plin nije ista kao za komunalnu naknadu



Ilustracija

Foto: Goran Stanzl/Borna Filic / PIXSELL/Shutterstock

**Račune valja plaćati na vrijeme, a dokaz o uplati čuvati. Ali koliko dugo? Ima slučajeva, naime, da potrošačima zbog pogreške u evidenciji na naplatu stižu i računi koji su plaćeni. Neki računi su odavno u zastari. Institut zastare uređuje Zakon o obveznim odnosima, pa se potrošačima savjetuje da dobro prouče pravila i svoja prava.**

Struja, voda, telefon, osiguranje, krediti... Bez obzira o čemu je riječ pravilo je uvijek isto: čist račun - duga ljubav!

- Na dan 31. prosinca 2021. iz očevidnika Fine, po redoslijedu naplate, vidljivo je da je u tom trenutku bilo 240.000 blokiranih građana koji su dugovali 18,1 mlrd. kuna, kazao je **Sarajko Baksa** iz Udruge Blokirani.

Blokiranih je bilo gotovo 7% više nego 2020. godine. Potkraj siječnja ove godine u blokadi su bili računi 240.474 potrošača. Ukupan je dug s kamatama tako dosegnuo gotovo 25 milijardi kuna.

- Sigurna sam da i zbog cjelokupne situacije, a i zbog želje da se stvari riješe na obostranu korist, postoji razumijevanje sa strane davatelja usluge/prodavatelja proizvoda koji će pokušati iznaći načina da se izbjegne blokada odnosno ovrha, izjavila je **Andrea Lučić** s Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Najviše se duguje bankama, a više od 73% dužnika u dugotrajnoj je blokadi.

- Veliki broj isporučitelja usluga, prije nego otpiše svoja dugovanja pokušava namiriti tražbinu. Često se događa da se u tom traženju ispostavljaju računi za iznose koji su odavno u zastari, pa čak i da se potražuju računi koji su odavno podmireni zbog poslovanja koje nije bilo transparentno ili uredno proknjižene uplate, kazao je Baksa.

Zna se dogoditi da su dugovi i prodani.

- Ako su prodali dug koji je u zastari - to je na neki način nezakonit dug/potraživanje. Oni ga prodaju Agenciji i ta Agencija po mom mišljenju nema pravo to naplatiti jer je prošao zastarni rok. Ali ako potrošač ne zna, onda mu se može dogoditi da plati. Ako bi platio i 1 kunu onda se dovodi u situaciju da je izgubio zastarne rokove. Oni počinju opet teći i onda ga oni mogu tužiti, rekao je **Tomislav Lončar** iz Hrvatske udruge za zaštitu potrošača.

Mnogi potrošači ni to ne znaju. Baš kao što im nije poznato ni da zastarni rok nije jednak za sva potraživanja. Tražbina naknade za električnu energiju, plin i vodu primjerice, zastarijeva za jednu, a komunalne naknade i pričuve za tri godine. No, potraživanje će se otpisati samo pod uvjetom da se dužnik na zastaru i pozove. Sudovi naime na nju ne paze po službenoj dužnosti, no pita li se udrugu za zaštitu potrošača - trebali bi.

- Puno manje predmeta bi dobivali jer u eri računalstva mi imamo mogućnost, odnosno davatelji usluga, odmah vidjeti ako potrošač nešto nije platio. I ne treba čekati godinu dana da proba ostvariti svoje pravo na legalan, korektan način nekakvom opomenom, tužbom i sve što slijedi, kazao je Lončar.

### **Štednja za "crne dane" - trebalo bi šest mjesečnih primanja**

Tada bi i dodatni troškovi bili manji. Popis usluga koje koristimo sve je duži pa naodmet ne bi bilo o izdacima voditi i evidenciju. Kućnim proračunom treba upravljati promišljeno i odgovorno.

- Svakako se treba raditi štednja za „crne dane“. Po nekakvim savjetima trebala bi biti u iznosu od šest mjesečnih primanja jednog kućanstva. Takav iznos, ne govorimo o oročenoj štednji, investicijama u vrijednosne papire, već o novcu koji je stavljen na neki račun ili neko mjesto koje nam je dostupno i do kojeg možemo doći i iz kojeg onda trebamo pokrivati takve neočekivane troškove, savjetovala je Lučić.